Annus IV. - Vol. IV. Die 15 Martii 1912. Num. 5.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Apostolicae sub plumbo litterae, pag. 169; Litterae Apostolicae, pag. 172. — II. *S. C. Consistorialis:* Interamnen. et Narnien. De Capitulo ad Vicarium eligendo, pag. 175; Limericen. De Cathedralis Ecclesiae constitutione, pag. 176; Pisana et S. Miniati. Immutationis finium, pag. 176. — III. *S. C. Rituum:* Ordinis Praedicatorum. De Processione cum Ssmo Sacramento, pag. 177; Dubia varia, pag. 177; Conchensis. Beatificationis et Canonizationis Ven. Servae Dei Sororis Angelae Mariae a Conceptione, pag. 179; Veneta seu Patavina. Canonizationis Beati Gregorii Barbadici, pag. 180. — IV. *Sacra Romana Rota:* Osnabrugen. Nullitatis matrimonii, pag. 182. — V. *Signatura Apostolica:* Regulae in iudiciis servandae, pag. 187.

Diarium Romanae Curiae: Avviso di concorso, nomine, onorificenze, necrologio, pag. 206-208.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXII

Directio: Palazzo della Cancelleria — Roma.

Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.

Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.

Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. IV, n. 5 - 15 Martii 1912)

ACTA PII PP. X

Apostolicae sub plumbo Litterae.

PAG.

Cum nos. - De provisione Diaconiae S. Mariae in Domnica. - *30 Novembris 1911* 169

Litterae Apostolicae.

I. *Christianas Consociationes.* - Sodalitas in honorem S. Christophori erigitur in Archisodalitatem cum facultate aggregandi ubique terrarum. - *8 Februarii 1912* 172

II. *Quae Deiparae.* - Sodalitas sub titulo « Notre-Dame de suprême pardon » erigitur in Archisodalitatem cum facultate aggregandi in tota Gallia. - *28 Februarii 1912* 173

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS.

I. *Interamnensis et Narniensis.* - De modo Capituli indicendi ad Vicarium Capitularem eligendum. - *19 Februarii 1912* 175

II. *Limericensis.* - De Cathedralis Ecclesiae eiusque Capituli constitutione. - *10 Martii 1912.* 176

III. *Pisana et S. Miniati.* - Immutationis quorundam finium. - *10 Martii 1912.* 176

S. CONGREGATIO RITUUM.

I. *Ordinis Praedicatorum.* - De privilegio processionem cum Sanctissimo Sacramento peragendi. - *28 Februarii 1912.* 177

II. Dubia. - *2 Martii 1912.* 177

III. *Conchensis.* - Beatificationis et Canonizationis Ven. Servae Dei Sororis Angelae Mariae a Conceptione, Reformatricis monialium ordinis SS. Trinitatis. - *28 Februarii 1912* 179

IV. *Veneta seu Patavina.* - Canonizationis Beati Gregorii cardinalis Barbadici, episcopi prius Bergomensis, postea Patavini. - *28 Februarii 1912.* 180

Annus IV. - Vol. IV. Die 15 Martii 1912. Num. 5

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

APOSTOLICAE SUB PLUMBO LITTERAE.

DE PROVISIONE DIACONIAE S. MARIAE IN DOMNICA

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.

Dilecto Filio Nostro Basilio, Sanctae Mariae in Domnica, Sanctae Romanae Ecclesiae Diacono Cardinali, Pompili nuncupato, salutem et apostolicam benedictionem. — Cum Nos, de Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio et Apostolicae potestatis plenitudine, Te in eiusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Diaconum Cardinalem duxerimus assumendum, volentes Te, prout ratio postulat, propria Cardinalis Diaconi denominatione decorare, Tibi ecclesiam Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica, quae Diaconi Cardinalis est denominatio et cui bonae memoriae Aloysius, ipsius Sanctae Romanae Ecclesiae Diaconus Cardinalis, Tripepi nuncupatus, praesidebat, per obitum dicti Aloysii Cardinalis qui in Romana Curia debitum naturae persolvit, vacantem assignare et plenarie committere statuimus. Decessor quidem Noster fel. record. Clemens Papa Decimus secundus, de consensu Cardinalis tunc temporis Diaconi S. Mariae in Domnica, ad maius Religionis incrementum et ad divini cultus splendorem varietatemque in vetusta ecclesia tuenda benigne concesserat Monachis Basilianis Graeco-Melchitis Congregationis S. Ioannis Baptistae in Soario in Monte Libano, ut apud dictam ecclesiam in domo ipsi adnexa et propria Sedem haberent qui Monasticum Collegium ibi constituerent propagandae conservandaeque Religioni catholicae Romanae apud Melchitas Graeci Ritus in Syria, et quotidie divinas laudes

ibidem persolverent. At quoniam varias ob causas, neque consilium hoc ad effectum adduci, neque dicto in loco hospitium aptum erigi potuit, recentiori aetate Procuratoribus Congregationum Melchitarum Soaritarum Baladitae et Aleppinae ea ipsa ecclesia concessa fuit. Nos vero probe habentes cognitum in Coelimontana regione et apud dictam ecclesiam Sanctae Mariae in Domnica multitudinem haud exiguam christiani populi coaluisse, quae eam singulari pietate ac religione prosequitur, dum Tibi, dilecte Fili Noster, eamdem Diaconiam committimus, simul volumus, prouti est sanctissimum officii Nostri munus, ut ipsa decore divini cultus iterum fulgeat et spirituali bono fidelium in vicinia incolentium consulat, idque ope sacerdotum, qui ad hunc peculiarem finem deligantur. Itaque oportebit, qui curam custodiamque dictae ecclesiae usque in hodiernam diem habuerunt et in domo ecclesiae adnexa domicilium obtinuerunt, eos alio sedem transferre; quippe irrita et nullius in posterum roboris sunto beneficia supra memorata olim quocumque modo etiam a Romanis Pontificibus Nostris Praedecessoribus concessa de Diaconia Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica. Nos igitur, de Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium item consilio et plenitudine Apostolicae potestatis, Tibi, dilecte Fili Noster, concedimus et assignamus ipsam Diaconiam Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica, cum omnibus suis cappellis, domibus, aedibus, bonis, proprietatibus, possessionibus, membris, pertinentiis, fructibus, redditibus, iuribus, iurisdictionibus, pro tui Cardinalatus denominatione, Teque ipsi ecclesiae Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica in Diaconum Cardinalem praeficimus, curam, regimen et administrationem ipsius ecclesiae Tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo; ita quod liceat Tibi regiminis et administrationis eiusdem ecclesiae ac illius iurium, iurisdictionum et pertinentiarum praedictarum possessionem, seu quasi-possessionem, per Te, vel per alium aut alios nomine tuo, propria auctoritate, libere apprehendere et apprehensam retinere, ipsamque ecclesiam Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica in iisdem spiritualibus et temporalibus regere et plenissime gubernare, prout Diaconi Cardinales, qui ei pro tempore praefuerunt, eam regere et gubernare potuerunt vel etiam debuerunt. Tuum propterea, dilecte Fili Noster, erit dare operam, ut divinus cultus in dicta Ecclesia iterum floreat, et opportune cum dilecto Filio Nostro Cardinali in Urbe Vicario in spiritualibus Generali bono spirituali christianae plebis circumstantis providere, etiam si res postulaverit, curam regularem animarum ibidem statuendo. Quocirca memoratam curam et administrationem, quam eidem circumspectioni tuae per Apostolicas has

Litteras mandamus, sic exercere studeas sollicite, fideliter ac prudenter, ut ecclesia ipsa Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica gubernatori provido ac vigili administratori gaudeat se commissam, Tuque praeter aeternae retributionis praemium Nostram et Sedis Apostolicae benedictionem et gratiam inde uberius consequi merearis. Per praesentes etiam mandamus dilecto filio Rectori eligendo eiusdem ecclesiae Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica, aliisque ipsius ecclesiae ratione Tibi subditis personis, ut ipsi Tibi pareant atque obediant, alioquin poenas quas Tu statueris in rebelles, ratas habebimus et faciemus, auctore Domino, observari. Et insuper, ut Cardinalatus dignitati et splendori aptius consulere queas, motu proprio et ex mera Nostra liberalitate deque Apostolicae potestatis plenitudine, Tibi, etiam postquam pacificam possessionem seu quasi-possessionem regiminis et administrationis praefatae ecclesiae Sanctae Mariae in Domnica seu in Dominica ac illius bonorum, si quae sint, assequutus fueris, facultatem concedimus, una cum illa quamdiu eidem praefueris, omnia et singula alia officia et beneficia, quae ex quibusvis concessionibus et dispensationibus Apostolicis in titulum, commendam, administrationem, aut alias quomodolibet obtines, aut in quibus, vel ad quae ius Tibi quomodolibet competit, ut prius et quoad vixeris, libere et licite retinendi ac ius Tibi in illis, vel ad illa, quomodolibet competens prosequendi, constitutionibus et ordinationibus Apostolicis caeterisque contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Domini millesimo nongentesimo undecimo, die trigesima mensis Novembris, Pontificatus Nostri anno nono.

A. Cardinalis AGLIARDI, *S. R. E. Cancellarius.*

Loco ✠ Plumbi.

Raphaël Virili, *Protonotarius Apostolicus.*
Ludovicus Schüller, *Protonotarius Apostolicus.*
Paulus Pericoli, *Cancellariae Apostolicae Adiutor a studiis.*
Alfridus Marini, *Plumbator.*

LITTERAE APOSTOLICAE.

I.

SODALITAS IN HONOREM S. CHRISTOPHORI ERIGITUR IN ARCHISODALITATEM CUM FACULTATE AGGREGANDI UBIQUE TERRARUM.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. - Christianas Consociationes, sodalium numero ac praestantia conspicuas et ubique gentium prolatas, quae in primis Dei Sanctorumque cultum sibi proponentes, hominum non modo animorum sed etiam corporum integritati prospiciunt, peculiari benevolentia Nostra libentes prosequimur, easque de more institutoque Romanorum Pontificum honoribus ac privilegiis cohonestamus. Itaque iucundum Nobis accidit comperire curiali in templo Paroeciae vulgo « St-Christophe le Jajolet » nuncupatae atque intra fines Sagiensis dioeceseos positae, sodalitatem in honorem S. Christophori iam inde ab anno MDCCCXCIX conditam extare, quae id praesertim intendat, ut viatores ceterique omnes qui tum vitae genere, tum sedis ratione, omnigenis periculis sunt obnoxii, se suaque Beato Christophoro, optimo periclitantium Patrono, committant et credant. Cuius Sodalitatis utilitas nostris praecipue conspicitur temporibus, quibus eo hominum pervenit industria, ut non solum terra marique, sed in aëre quoque itinera quam celerrime conficiant, et ita in vitae discrimen saepissime adducantur. Mirum igitur non est, huiusmodi Consociationem, a sacris plerisque Antistitibus rite comprobatam, ingenti numero sodales gremio suo complecti, ac sive in Europam, sive in Asiam, sive etiam in longinquas Americas quotidie magis propagari. Homines enim, qui se hisce periculis obiiciunt, numisma, Beati Christophori referens imaginem, suis vehiculis ut a Sancto Patrono iuventur affigunt, seque inter eiusdem Consociationis sodales non intermisse conscribunt. Quae cum ita sint, votis Venerabilis Fratris Claudii Bardel, Episcopi Sagiensis, benigne exceptis atque Ipsi pariter et eius populo gratum facientes, eandem, quam supra diximus, Sodalitatem honoribus privilegiisque propenso quidem animo augendam existimamus. Quare, hisce Litteris, Auctoritate Apostolica Nostra, Sodalitatem sub titulo S. Christophori, in aede parochiali loci vulgo « St-Christophe le Jajolet » dioeceseos Sagiensis canonice institutam, in Archisodalitatem cum solitis privilegiis perpetuum in modum erigimus et constituimus. Archisodalitatis autem sic erectae officialibus et sodalibus praesentibus ac futuris,

ut ipsi alias quaslibet sodalitates eiusdem nominis atque instituti, ubique terrarum existentes, servatis tamen Constitutione r. m. Clementis PP. VIII Decessoris Nostri, aliisque Apostolicis Ordinationibus desuper editis, aggregare et cum illis omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes eidem Sodalitati, ita in Archisodalitatem per Nos erectae, iam ab hac S. Sede concessa, et quae aliis impertiri queant, communicare libere liciteque possint ac valeant, eadem Apostolica Auctoritate Nostra, praesentium vi, perpetuo item concedimus ac largimur. Decernentes praesentes Nostras Litteras firmas, validas atque efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, etiam speciali et individua mentione ac derogatione dignis, ceterisque omnibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die VIII Februarii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

II.

SODALITAS SUB TITULO « NOTRE-DAME DE SUPRÊME PARDON » ERIGITUR IN ARCHISODALITATEM CUM FACULTATE AGGREGANDI IN TOTA GALLIA.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. - Quae Deiparae Virginis cultum promovere Sodalitates intendant, eas honoribus ac privilegiis propenso animo exornamus. Cum igitur Nobis relatum sit in aede S. Mauritio vulgo « de Chiddes » dicata, dioeceseos Nivernensis, piam Confraternitatem utriusque sexus Christifidelium extare, quae sub titulo gallice « Notre-Dame de Suprême Pardon » iam inde a die decimo secundo Aprilis anno MDCCCXCVI canonice erecta fuit, atque id sibi potissimum proponit ut Christianorum religio erga Misericordiae Matrem magis magisque in dies augeatur, Nos, quo huiusmodi Consociatio maiora in Deo suscipiat incrementa, votis Nivernensis Episcopi benigne exceptis, eam exoptatis

titulo iuribusque libenter cohonestamus. Quare hisce Litteris, Auctoritate Apostolica Nostra Confraternitatem sub inscriptione vulgo « Notre-Dame de Suprême Pardon » in templo S. Mauritii de Chiddes intra fines Nivernensis dioeceseos rite conditam, in Archisodalitatem cum solitis facultatibus perpetuum in modum erigimus et constituimus. Archisodalitatis autem sic erectae Officialibus et Sodalibus praesentibus ac futuris, ut ipsi alias qualisbet cognomines et eiusdem instituti Sodalitates in cuncta Gallica ditione canonice existentes, servata tamen forma Constitutionum rec. me. Clementis Papae VIII Decessoris Nostri « Quaecumque a Sede Apostolica », aliisque Apostolicis Ordinationibus desuper editis, aggregare et cum illis omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes ipsi Sodalitati, ita in Archisodalitatem a Nobis erectae, a Sede Apostolica concessas, et quae aliis impertiri queant, communicare licite possint ac valeant, eadem Auctoritate Nostra praesentium tenore perpetuo item concedimus et indulgemus. Haec denique largimur, dummodo nulla alia sit eiusdem tituli in Galliis sodalitas, quae eodem honore ac facultatibus fruatur. Decernentes praesentes Nostras Litteras firmas, validas atque efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis ceterisque omnibus, etiam speciali et individua mentione dignis, in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die XXVIII Februarii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I.

INTERAMNENSIS ET NARNIENSIS.

DE MODO CAPITULI INDICENDI AD VICARIUM CAPITULAREM ELIGENDUM.

Apostolicis litteris « *Cogitantibus nobis* » diei 12 Aprilis 1907 SSmus D. N. Pius PP. X ecclesias episcopales Interamnensem et Narniensem *aeque principaliter* univit. Porro cum ibi decerneretur: « .... edicimus autem « quotiescumque communem episcopalem sedem vacare contigerit, eisdem « Capitulis, unum in locum congregatis, ius esse communem Vicarium « Capitularem ad Sacrorum Canonum praescripta eligere », sequentia dubia sunt nata, quae pro resolutione ad praecavendas in futurum difficultates huic Sacrae Congregationi proposita sunt, nimirum:

I. utrum sede vacante ius convocandi et praesidendi Capitulum pro Vicario Capitulari eligendo spectet ad priorem Capituli Interamnensis, an ad archipresbyterum Narniensem, an ad utrumque;

II. utrum, vacante prioratu vel archipresbyteratu, praedictum convocationis ius transeat ad canonicum decanum respectivi Capituli, an potius transeat ad dignitatem non vacantem alterius Capituli;

III. utrum convocatio fieri debeat in civitate episcopali illius qui Capitulum indicit, an ipse possit Capitulum convocare quo melius reputet;

IV. utrum omnes utriusque Capituli canonici et dignitates convocari debeant non habita ratione de diverso numero eorum qui in alterutro Capitulo habentur, an tot unius Capituli quot in altero.

Requisito Consultoris voto, et omnibus perpensis, ad proposita dubia Sacra Congregatio respondendum censuit:

ad I. Spectare ad utramque dignitatem, alternis vicibus, incipiendo a prima dignitate Capituli Interamnensis;

ad II. *affirmative* ad primam partem, *negative* ad secundam;

ad III. Capitulum indicendum esse in civitate episcopali illius dignitatis seu canonici qui convocat;

ad IV. omnes esse convocandos.

Quae omnia cum relata fuerint SSmo D. N. Pio PP. X in audientia

diei 9 Februarii 1912 ab infrascripto Cardinali huius Sacrae Congregationis Secretario, SSmus resolutionem approbavit et confirmavit.

Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 19 Februarii 1912.

C. Card. De Lai, Episc. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

Scipio Tecchi, *Adsessor.*

II.

LIMERICENSIS.

DE CATHEDRALIS ECCLESIAE EIUSQUE CAPITULI CONSTITUTIONE.

Decreto Sacrae Consistorialis Congregationis diei 7 Ianuarii 1912, SSmus D. N. Pius PP. X ecclesiam S. Ioannis Baptistae in urbe vulgo *Limerich* ad Cathedralis honorem et gradum perpetuo evexit ac extulit, cum iisdem iuribus et privilegiis quibus vetus cathedralis ecclesia ab acatholicis ante duo saecula occupata fruebatur, ibique cathedrale Capitulum instituit iisdem dignitatibus et canonicatibus constans ac vetus illa ecclesia, adiectis tamen canonici theologi et poenitentiarii titulis et officiis.

Romae, e Secretaria S. C. Consistorialis, die 10 Martii 1912.

Scipio Tecchi, *Adsessor.*

III.

PISANA et S. MINIATI.

IMMUTATIONIS QUORUNDAM FINIUM.

SSmus D. N. Pius PP. X decreto huius Sacrae Consistorialis Congregationis diei 12 Ianuarii 1912 loca vulgo *Carratello* et *Valibranci*, necnon territorium quod rivo *Tora* et via *Aemilia* usque ad pontem *Santoro* est circumscriptum, a paroecia *Fauglia* simulque a dioecesi S. Miniati, quibus usque nunc subiecta erant, perpetuo seiunxit ac paroeciae *Colle Salvetti* simulque archidioecesi Pisanae aggregavit, ita ut fines paroeciarum vulgo *Fauglia* et *Colle Salvetti* sicut et dioecesum Pisanae et S. Miniati, iidem omnino sint ac ipsi hodierni confines civiles, qui inter municipia *Fauglia* et *Colle Salvetti* intercedunt.

Romae, e Secretaria S. C. Consistorialis, die 10 Martii 1912.

Scipio Tecchi, *Adsessor.*

S. CONGREGATIO RITUUM

I.

ORDINIS PRAEDICATORUM.

DE PRIVILEGIO PROCESSIONEM CUM SANCTISSIMO SACRAMENTO PERAGENDI.

De mandato Rmi Patris Fr. Hyacinthi Mariae Cormier, Magistri Generalis Ordinis Praedicatorum, Rmus P. Fr. Maria Henricus Desqueyrous, Procurator Generalis eiusdem Ordinis, Sanctissimum Dominum Nostrum Pium Papam X supplicibus votis rogavit, ut privilegium suo Ordini concessum a Sancto Pio V et confirmatum a Summis Pontificibus Clemente VIII et Benedicto XIII, nempe processionem agendi qua defertur Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum Dominica infra Octavam Solemnis Commemorationis Ssmi Corporis D. N. I. C., transferre dignaretur in Dominicam primam post eandem Octavam; siquidem ex novissimo Decreto Urbis et Orbis diei 24 Iunii anni superioris, Processio solemnis cum Sanctissimo Sacramento quae in *Caeremoniali Episcoporum*, lib. II, cap. 33, praescribitur, die Dominica infra Octavam Solemnis Commemorationis Ssmi Corporis D. N. I. C. ubique peragenda est. Sanctitas porro Sua, referente infrascripto Cardinali Sacrae Rituum Congregationi Praefecto, precibus benigne annuens, indulsit Fratribus memorati Ordinis, ut Dominica prima post Octavam Corporis Christi, Processionem cum Sanctissimo Eucharistiae Sacramento instituere valeant, eo prorsus modo quo a Romanis Pontificibus concessa fuerat eidem Ordini facultas illam agendi Dominica infra Octavam praefatae Solemnitatis. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 28 Februarii 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

II.

DUBIA.

Ad Sacram Rituum Congregationem pro opportuna solutione sequentia dubia delata sunt; nimirum:

I. Decurrente anno 1912, Dominicis diebus in quibus, iuxta Praescriptiones temporarias, Missa lecta celebrari potest vel de Festo duplici

maiori vel minori occurrente, vel de Dominica, utendumne est, in Missa de Dominica, colore a Kalendario pro Festo occurrente indicato?

II. Anno proximo 1913 Dominica in Septuagesima occurrit die 19 Ianuarii, anticipari propterea debet Dominica II post Epiphaniam. Quum autem in Kalendario Universali singuli dies hebdomadae impediantur Festis ritus duplicis, praeterquam dies 16 in qua occurrit Festum ritus semiduplicis, et in permultis Kalendariis particularibus nulla dies libera sit a Festo ritus duplicis; quaeritur an Dominica praedicta in Kalendario Universali anticipanda sit per integrum officium, ut antea, die 16 Ianuarii, et in Kalendariis particularibus per simplicem commemorationem die 18 Ianuarii?

III. Quum ex Praescriptionibus temporariis facta sit locorum Ordinariis et Superioribus Regularium facultas expungendi a proprio Kalendario Festa B. M. V. aut Sanctorum ritus duplicis maioris aut minoris Dominicis diebus assignata; quaeritur an ipsi eadem gaudeant facultate, quoad festa fixa particularia a S. Sede indulta, quin necesse sit ad S. R. C. recurrere?

Et Sacra eadem Rituum Congregatio, ad relationem infrascripti Secretarii, audito voto Commissionis Liturgicae, reque accurato examine perpensa, rescribendum censuit:

Ad I. *Negative;* et Missa Dominicalis sicut et Missa ferialis colorem sibi proprium iugiter servet.

Ad II. Officium Dominicae II post Epiphaniam impeditae amodo anticipetur in Sabbato aut in alia praecedenti Feria, in qua occurrit Festum ritus semiduplicis. Quod si nullum Semiduplex infra hebdomadam habeatur, anticipetur in Sabbato, aut in alia praecedenti Feria, occurrente etiam Festo ritus duplicis minoris.

Ad III. *Negative* et in singulis casibus ad S. Rituum Congregationem negotium deferatur.

Atque ita rescripsit, die 2 Martii 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *S. R. C. Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Episc. Charystien., *Secretarius.*

III.

CONCHENSIS.

BEATIFICATIONIS ET CANONIZATIONIS VEN. SERVAE DEI SORORIS ANGELAE MARIAE A CONCEPTIONE, REFORMATRICIS MONIALIUM ORDINIS SS. TRINITATIS.

Angela Maria a Conceptione, orta in oppido Cantalapiedra Salmaticensis dioeceseos, die 1 Martii an. 1649, egregiis naturae dotibus bonaque ad virtutem indole praedita, quum decimum tertium aetatis annum ageret, castitatis et religionis voto se obstrinxit. Mox, quum divinam voluntatem bene perspectam haberet, Metymnae Campi Sanctissimae Trinitatis Religionem professa, Religionem ipsam, multos perpessa labores, ad primaevam strictiorem observantiam, Innocentio XI probante, inter moniales ita revocavit, ut iure Reformatrix passim fuerit appellata. Cuius virtutum odor ac fama post mortem, quae obtigit die 13 Aprilis an. 1690, quum magis in dies invalescerent, Inquisitiones Ordinaria Auctoritate in ecclesiastica Curia Conchensi adornatae, ad Sacram Rituum Congregationem transmissae sunt. Eapropter, instante Rmo P. Antonino ab Assumptione, Ordinis Ssmae Trinitatis Excalceatorum Ministro Generali et Causae Postulatore, attentis litteris postulatoriis quorundam Emorum S. R. E. Cardinalium, plurium Rmorum Sacrorum Antistitum necnon Praepositorum Ordinum seu Congregationum, una cum universo clero et populo dioeceseos Conchensis et tota monialium Ordinis SSmae Trinitatis reformatarum Familia, Emus ac Rmus Dnus Cardinalis Iosephus Calasanctius Vives y Tuto, huius Causae Ponens seu Relator, in Ordinario Sacrorum Rituum Congregationis Coetu subsignata die ad Vaticanum habito, sequens dubium discutiendum proposuit: *An sit signanda Commissio Introductionis Causae in casu et ad effectum de quo agitur?* Et Emi ac Rmi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi, post relationem ipsius Emi Ponentis, audito voce et scripto R. P. D. Alexandro Verde, sanctae Fidei Promotore, omnibus accurate perpensis, rescribendum censuerunt: *Affirmative, seu signandam esse Commissionem, si Sanctissimo placuerit.* Die 27 Februarii 1912.

Facta postmodum de his Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Praefectum relatione, Sanctitas Sua Rescriptum eiusdem Sacrae Congregationis ratum habens, Commissionem Introductionis Causae beatificationis

et canonizationis Ven. Servae Dei Sor. Angelae Mariae a Conceptione, Reformatricis monialium Ordinis Ssmae Trinitatis, propria manu signare dignata est, die 28, iisdem mense et anno.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

IV.

VENETA seu PATAVINA.

CANONIZATIONIS BEATI GREGORII CARDINALIS BARBADICI, EPISCOPI PRIUS BERGOMENSIS, POSTEA PATAVINI.

Gregorius Barbadicus, Venetiis nobili genere natus die 18 Septembris anni 1625, inde a primaeva aetate mores ad modestiam et pietatem composuit. Quum esset promptus ingenio, in liberalibus ac philosophicis disciplinis inter suos aequales longe praestitit. Ad ecclesiasticam militiam vocatus, a Mauroceno Venetiarum Patriarcha, anno 1655, prima tonsura initiatus est et per gradus ad Presbyteratum promotus. Postea Canonicus Patavinus renuntiatus, etiam inter utriusque Signaturae Referendarios et Praelatos domesticos recensitus est. Pestilentia Romae grassante, Gregorius, regioni transtiberinae praefectus, hoc munus recte sancteque peregit. A Summo Pontifice Alexandro VII Ecclesiae Bergomensi regendae praepositus, die 29 Iulii anni 1657, Romae in Ecclesia S. Marci, Episcopus consecratus est. Septennio vix incepto, ad Sedem Patavinam translatus fuit, quam tres supra triginta annos tenuit ac gubernavit. Episcopalis infulae et sacrae Purpurae honore ac dignitate ornatus et auctus, in pastorali munere obeundo Sanctum Carolum Borromaeum sibi imitandum proposuit, eiusque imaginem mirifice retulit atque expressit. Gregi suo ex animo forma factus, religionis cultum, disciplinae ecclesiasticae iuxta decreta Tridentina reformatae observantiam atque effusam in pauperem charitatem verbo atque exemplo provexit. Neque solum ad suos, sed etiam ad extraneos, necnon ad haereticos, iudaeos et paganos sollicitudinis suae curas extendit. Ad pietatis, doctrinae et sacri ministerii decus et incrementum, plura sacerdotum et iuniorum sodalitia constituit, simulque Seminarium Patavinum ac litterarum scientiarumque Athenaeum, aede veteri in commodiorem locum translata, amplificavit, statisque legibus atque annuis proventibus auxit. Tandem, adveniente die 18 Iunii 1697, laboribus morbisque fractus, virtutibus ac meritis dives, migravit in coelum perpetuam gloriae

coronam a Principe Pastorum recepturus. Inclarescente post obitum fama Eiusdem sanctitatis, necessariis opportunisque inquisitionibus, tum Ordinaria tum Apostolica Auctoritate, peractis riteque probatis, Ven. Dei Servus Gregorius Barbadicus, heroicis virtutibus prodigiisque fulgens, a f. r. Clemente Papa VIII per Litteras Apostolicas in forma Brevis, die 11 Septembris anni 1761, inter Beatos coelites relatus est, solemniis Beatificationis in Patriarchali Basilica Vaticana eodem mense concelebratis. Quum vero ex illa auspicatissima die et cultus et devotio Christifidelium in Beatum constanter maiora suscipiant incrementa, etiam per frequentem concursum ad sepulchrum quod in Cathedrali Patavina religiose custoditur; quumque nonnulla quoque prodigia, ipso Beato intercedente, divinitus patrata ferantur post indultam Eidem venerationem; hisce omnibus permoti causae Actores, sumpta occasione festivitatis anno elapso 1911, centesimo quinquagesimo a Beatificatione solemni ritu sacrisque caeremoniis feliciter absoluta, ipsius causae Reassumptioni promovendae solerter incubuerunt. Hinc, instante Rmo Dño Scipione Tecchi, Patriarchalis Archibasilicae Lateranensis Canonico, Sacri Cardinalium Conlegii a Secretis et causae Postulatore legitime constituto, attentisque obsequentibus litteris postulatoriis quorundam Emorum S. R. E. Cardinalium, Rmorum Episcoporum necnon Capitulorum seu Canonicorum Ecclesiarum Cathedralium ceterique cleri Patavinae et Bergomensis dioecesium, Emus ac Rmus Dñus Cardinalis Franciscus a Paula Cassetta, Episcopus Tusculanus, huiusce Causae Ponens seu Relator, in Ordinariis Sacrorum Rituum Congregationis Comitiis subsignata die ad Vaticanum coadunatis, sequens dubium discutiendum proposuit: ***An sit signanda Commissio Reassumptionis Causae in casu et ad effectum de quo agitur?*** Et Emi ac Rmi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi, post relationem eiusdem Cardinalis Ponentis, audito etiam R. P. D. Alexandro Verde, Sanctae Fidei Promotore, omnibus accurate perpensis, rescribendum censuerunt: ***Affirmative seu signandam esse Commissionem, si Sanctissimo placuerit.*** Die 27 Februarii 1912.

Quibus omnibus Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Praefectum relatis, Sanctitas Sua Rescriptum eiusdem Sacri Consilii ratum habens, propria manu signare dignata est Commissionem Reassumptionis Causae Canonizationis Beati Gregorii Barbadici, Episcopi Confessoris, die 28, eisdem mense et anno.

Fr. S. Card. Martinelli, *S. R. C. Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

OSNABRUGEN.

NULLITATIS MATRIMONII (HARCK-GÄRTNER).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno nono, die 11 Ianuarii 1912, RR. PP. DD. Franciscus Heiner, Ponens, *Ioannes Prior et Aloisius Sincero, Auditores de turno, in causa* « Osnabrugen. - Nullitatis matrimonii », *instante pro appellatione Defensore vinculi Osnabrugensi, inter Minnam Martham Harck, repraesentatam per legitimum procuratorem C. H. Pezzani, advocatum, et Theodorum Gärtner, amentem, interveniente et disceptante in causa Defensore vinculi ex officio, sequentem tulerunt sententiam definitivam.*

Minna Martha Harck, religioni protestanticae addicta, et Maximilianus Theodorus Gärtner, eiusdem religionis protestanticae, die 9 Aprilis 1901 coram ministro protestantico in Lichtenberg prope Berolinum matrimonium inter se contraxerunt. Tribus post annis maritus in domum mente captorum civitatis Berolinensis in Dalldorf inclusus est; a competente autem medico amentium publica attestatione declaratus est aegrotus, stupidus et tardus, qui tantopere mente captus exsistat, ut nullum intellectus aut voluntatis actum ullo modo imputabilem aut utilem ponere valeat. Uxor vero die 25 Aprilis 1908 obtinuit divortium civile ob mariti amentiam, et paulo post in sinum Ecclesiae catholicae recepta est. Die 27 Maii 1909 in Lichtenberg matrimonium civile iniit cum Ioanne Häuser, catholico. Post aliquot menses petiit ab Ordinario sui domicilii, ut primum matrimonium ob impedimentum vis et metus declaretur nullum. Die 24 Iunii 1910 prodiit sententia, qua declaratum est, *certo constare de matrimonii nullitate in casu.* Appellante vero ex officio vinculi Defensore Curiae Osnabrugensis ad Sedem Apostolicam, H. S. Ordini causa dirimenda proponitur sub dubio consueto: *An constet de matrimonii nullitate in casu.*

Ius quod spectat.

1. In casu agitur de matrimonio haereticorum inter se, quod coram ministro protestantico initum est. Istud autem matrimonium in foro ecclesiastico ut validum habendum est, si tunc temporis, quando matrimonium celebratum est, nullum impedimentum dirimens obstabat. Iamvero ex modo quo matrimonii valor in casu impugnatur, apparet nul-

lum adfuisse impedimentum dirimens, nisi impedimentum vis et metus vel forte etiam defectus consensus validi ob partialem amentiam viri. Processus autem instructus est solum super vis et metus impedimento, cum in casu vix probari posse videatur, quod vir ante matrimonium taliter amens fuerit ut validum consensum matrimonialem dare nequiverit.

Neque dicatur, matrimonium in casu esse invalidum iam ex solo defectu formae Tridentinae seu ob impedimentum clandestinitatis, iuxta doctrinam quam Wernz, *Ius Decret., t. IV n. 166,* ita exprimit: « Concilium Tridentinum, ut averteret incommoda ex nullitate tot matrimoniorum acatholicorum (baptizatorum) oritura, sapienter limitavit valorem « capitis *Tametsi* ad parochias, in quibus legitime fuisset promulgatum; nullibi autem apposuit alteram clausulam restrictivam, vi cuius « intra unam eandemque parochiam nova forma celebrandi matrimonium « solos catholicos obligasset; hinc cum ex iure communi acatholici quoque (baptizati scil., sive haeretici, sive schismatici) ecclesiasticis legibus « irritantibus matrimonia teneantur, a servanda forma Tridentina non « fuerunt exempti. Quare haec acatholicorum matrimonia, sive cum parte « catholica sive inter se, non servata forma substantiali Concilii Tridentini celebrata, omnino sunt *nulla* et irrita, nisi legitima concedatur « legis Tridentinae relaxatio ». In casu enim negandum est suppositum, scilicet promulgationem capitis *Tametsi* (Conc. Trident., *Sess. XXIV, cap. 1, de ref. matr.*) in illa regione locum habuisse. Constat enim de contrario (Ioder, *Formulaire matrim., 1891*), neque ullo alio modo forma Tridentina ibi est introducta.

2. Impedimentum vis et metus quod attinet, Capita 13 et 14 libri IV Decretalium illud spectantia, in iure sunt notissima. Praeterea certum est in iure, metum tunc tantum dirimere matrimonia christianorum, si sit gravis, iniustus et a causa externa libera incussus ad extorquendum consensum matrimonialem. Notat autem Wernz, *l. c., n. 261* de vi ut causa metus: « De vi absoluta et physica vel de ea trepidatione animi « quae usum rationis penitus tollit, hic non est multum disserendum... « Restat igitur sola inquisitio de vi causativa metus qui liberum consensum quoad substantiam non tollit, sed tantum minuit, quoniam « relinquit optionem sive electionem inter malum intentantum et actum « vi exactum ».

Factum quod spectat.

1. De veracitate et credibilitate actricis et testium imprimis haec notanda sunt. Ipse Vinculi Defensor Osnabrugensis de actrice scribit: « La querelante, secondo la relazione del tribunale, fece l'impressione

« che ella volesse dire la verità ». Verum est quidem, eam contradicere depositioni a parocho Rieger et a capellano Anders factae, quod scilicet eam monuerint de impossibilitate contrahendi alterum matrimonium, nisi primum matrimonium ab Ecclesia fuerit declaratum nullum. Sed attento actricis testimonio se promisisse eisdem novas nuptias haud se inituram fore ante obtentam Ecclesiae licentiam, illa contradictio est fere nullius momenti, nec infirmare valet actricis veracitatem.

Testes vero non ideo reiici possunt, quia fere omnes sunt aut actrici ***propinqui*** aut ***acatholici***. In causis enim matrimonialibus inprimis propinqui audiendi sunt. « Consanguinei et affines, ita Wernz, *l. c.*, « *n. 745*, qui melius ceteris impedimenta quaedam scire possunt, testi- « ficari non prohibentur, sive pro valore, sive pro nullitate matrimonii « deponunt, nisi ob speciales rationes sint suspecti ». Huiusmodi autem rationes suspicandi in casu non habentur.

Etiam protestantes, si sub fide iuramenti deponunt, credibiles sunt ideoque audiri debent, praesertim si, uti in casu, fere unici testes sint, qui depositiones facere valent. Accedit quod credibilitas uniuscuiusque testis, uti adnotat sententia primae instantiae, a delegato tribunali Berolinensi expressis verbis affirmatur, nec in ullo casu Defensor matrimonii eiusdem tribunalis hanc affirmationem impugnavit. Praeterea cauta circumspectio qua singuli testes in deponendo utuntur, diligentia et subtilitas qua affirmant, se alias minas et offensiones audivisse et vidisse, alias nonnisi fando compertas habere, alias prorsus ignorare, omnino comprobant testium credibilitatem. Neque negligenda est illa circumstantia, quod testes protestantici deponant in favorem causae actricis, licet haec testium religionem abiuraverit. Tribunal autem Berolinense simpliciter declarat: « De testium credibilitate non est dubitan- « dum ». Testes revera de factis concretis sine contradictione et sine collusione deponunt, quae propriis oculis viderunt vel propriis auribus audierunt. Sola mater actricis sibi contradicere videtur et confundere ea quae ante et quae post matrimonium audivit.

Ipse denique maritus Gärtner ob suam amentiam non potuit subiici examini, neque reperti sunt eius propinqui, qui examinari potuerint. Is autem defectus ad rem nihil facit, cum Defensor vinculi rite in causa intervenerit et disceptaverit.

2. Ex sequentibus autem actricis et testium depositionibus, quoad ipsum factum elucet, in casu revera adfuisse impedimentum vis et metus. Actrix ait: « Mi minacciò che mi avrebbe uccisa ... Io dovetti poi « aver timore che egli avesse effettuato le minaccie, perchè alla restitu- « zione dell'anello mi ha percosso e graffiato; oltre a ciò minacciò

« ancora che mi avrebbe spezzato l'osso nasale, per cui m'avrebbe sfi-
« gurata. Tutto ciò avveniva poco tempo prima che avvenisse il matri-
« monio ... In nessun modo avrei sposato il Gärtner se non avessi avuto
« una terribile paura che egli avrebbe messo in esecuzione le minaccie
« tante volte ripetute ».

Verba actricis confirmant alii testes. Emma Wagner, eius soror, ait: « Secondo il mio modo di vedere le minaccie erano certamente pensate, « tanto è vero che in caso che il fidanzamento fosse stato sciolto avrebbe « il Gärtner messo in effettuazione tutte le sue minaccie... Io stessa ho « visto le traccie dei pizzichi sul suo braccio ».

Altera soror actricis, Mathilda Scharemberg, ait: « Mia sorella mi « ha dichiarato che ella non si ritirava dal fidanzamento col Gärtner per « la paura ... Anche dopo il matrimonio mia sorella mi dichiarò, che ella « non avrebbe in alcun modo sposato il Gärtner, se non avrebbe avuto « paura che egli mettesse in esecuzione le sue spesso ripetute minaccie ».

Magni momenti est testimonium Pauli Wagner, catholici, leviri actricis, qui deponit: « Maximilianus Theodorus Gärtner alla mia pre-« senza per parecchie volte, allorchè egli era fidanzato con Minna Marta « Gärtner, ha indirizzato verso di lei minaccie e sgridate, e l'ha picchiata. « Una volta l'ha minacciata con la rivoltella in mia presenza... Minna « Marta Harck prima del suo matrimonio m'ha dichiarato che avrebbe « certamente sposato il Gärtner, altrimenti questi l'avrebbe uccisa ».

Ex hisce testimoniis igitur patet, in casu revera adfuisse metum gravem, iniustum, a causa externa libera incussum ad extorquendum consensum matrimonialem. De iniustitia illarum minarum sponsi, quibus sponsam ad matrimonium contrahendum compellebat, nullum potest esse dubium. Constat autem insuper, hunc metum incussum fuisse gravem seu talem « qui cadit in virum constantem ».

Iuxta Sanchez enim (*Lib. IV, d. 3*), cui auctores generatim consonant, quinque conditiones requiruntur ut metus dici possit gravis, seu « cadens in constantem virum »: *a*) ut metus sit gravis pro persona patienti; *b*) ut timens credat malum illud probabiliter sibi imminere; *c*) ut metum incutiens potens sit minas exequi; *d*) ut metum incutiens solitus sit minas exequi; *e*) ut timens non possit facile occurrere malis sibi imminentibus. Iamvero metus actrici incussus huic erat omnino gravis, eo magis quod patre orbata erat et protectore indigebat. Apparet insuper, sponsum et potentem et solitum fuisse minas exequi. Mulierem enim alapis plectebat et vellicabat, et tam nervosae erat indolis, ut postea mente captus evaserit. Neque malis sibi imminentibus sponsa se subtrahere poterat. In domo enim non habuit nisi matrem, quae eam

contra virum efficaciter protegere nequibat; nec patuit ei fuga, cum nusquam fugere potuerit, nec in fuga spem liberationis a malis sibi minitatis vidit. « Io era ancora giovane, ait ipsa, aveva le mie occupa- « zioni in casa, e non avrei quindi potuto fuggire ».

3. Sponsa igitur elegit matrimonium ad vitandum malum, quod aliter saltem in apprehensione sua, vitare non potuit. Nec dicatur mulierem non vere timuisse, eo quod post matrimonium marito debitum negare sit ausa. Nam ipsi magis horrori erat, terribilem luem qua vir laborabat, contrahere, quam periculum mortis subire.

Neque dici potest, matrimonium decursu temporis reconvalidatum esse. Imprimis enim sponsa non videtur deposuisse metum tempore matrimonii, cum adhuc perseverarent minae et offensiones ex parte viri. Sed utcumque haec res se habet, defectus prioris consensus iam ideo non poterat suppleri per pacificam cohabitationem, quia sponsa nesciebat consensum priorem fuisse nullum et irritum. Sponsam hac cognitione caruisse patet ex actis; huiusmodi vero scientiam ad revalidationem matrimonii in casu requiri, ab auctoribus docetur. Ita v. g. Wernz (*l. c., n. 268*): « Pars quae metum passa est, matrimonium per consen- « sum novum vel expressum vel tacitum per copulam cum affectu « maritali vel diuturniorem cohabitationem legitime datum potest con- « validare, dummodo cessante metu certo sciat primum matrimonium « fuisse nullum ».

Quibus omnibus consideratis et sedulo perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et sententiamus: ***Constare de matrimonii nullitate in casu,*** seu proposito dubio respondemus: ***Affirmative;*** statuentes praeterea, actricem ad omnes iudicii expensas teneri.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut executioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum, et praesertim *cap. 3, sess XXV, de reform. Concil. Trid.*, iis adhibitis executivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, die 11 Ianuarii 1912.

Franciscus Heiner, *Ponens.*
Ioannes Prior.
Aloisius Sincero.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SIGNATURA APOSTOLICA

REGULAE SERVANDAE IN IUDICIIS

APUD

SUPREMUM SIGNATURAE APOSTOLICAE TRIBUNAL

APPROBATAE ET CONFIRMATAE

A PIO PAPA X

Regulae, quibus apud Supremum Apostolicae Signaturae Tribunal causarum pertractationis ordo et ratio statuitur, non brevi temporis intervallo ad experimentum adhibitae, atque ab Emis PP. Cardinalibus in idem Tribunal adlectis sedulo recognitae, Apostolicae demum sanctioni humillime submissae fuere. Sanctissimus autem Dñus N. Pius PP. X, ipsas Regulas, probato earum tenore, in audientia habita hac die VI mensis Martii MCMXII ab infrascripto Cardinali Praefecto, confirmare ratasque facere dignatus est; quin imo vim iisdem auctoritatemque *Legis peculiaris* pro Supremo Apostolicae Signaturae Tribunali attribuens, in *Acta Apostolicae Sedis* referri, promulgari et ab omnibus, ad quos spectet, stricte in posterum observari iussit.

Romae, die VI mensis Martii MCMXII.

VINCENTIUS CARD. VANNUTELLI,
S. A. S. T. Praefectus.

L. ✠ S.

NICOLAUS MARINI, *a Secretis.*

TITULUS I.

Quae causae Supremo Signaturae Apostolicae Tribunali subiiciuntur.

ART. 1.

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, iuxta *Legis Propriae* can. 37, videt tamquam sibi propria et praecipua:

a) de exceptione suspicionis contra aliquem Auditorem, ob quam ipse recusetur;

b) de violatione secreti, ac de damnis ab Auditoribus allatis eo quod actum nullum vel iniustum in iudicando posuerint;

c) de querela nullitatis contra sententiam rotalem;

d) de expostulatione pro restitutione in integrum adversus rotalem sententiam, quae in rem iudicatam transierit.

Praeter hosce casus, *ex commissione SSmi* iudicat etiam de restitutione in integrum contra sententiam ab aliqua S. Congregatione emissam.

ART. 2.

Suspicionis exceptioni locum praebent:

a) quaestiones nondum per iudicium decisae inter aliquem Auditorem et partes;

b) inimicitiae graves;

c) ratio aliqua ob quam deduci iure liceat Auditori quodvis commodum morale aut oeconomicum ex causa esse proventurum; aut ipsum alteri partium litigantium nimis adhaerere;

d) opinio sive consilium circa causam ab Auditore emissum; causa ab eo cognita in alio iurisdictionis gradu tamquam iudice vel arbitro; causa iam alias ab ipso propugnata uti advocato vel procuratore;

e) necessitudo cuiusque gradus in linea recta, atque in linea transversa usque ad quartum gradum computationis civilis inclusive; affinitas indirecta cuiusque gradus; transversa usque ad secundum.

Quum vero recusans proposuerit exceptiones de merito causae, exceptio suspicionis contra Auditorem admitti nequit, nisi posterius suspicionis argumentum innotuerit.

ART. 3.

Querela nullitatis produci potest non solum contra sententiam definitivam, verum etiam adversus interlocutoriam sententiam a Sacrae Rotae tribunali quomodocumque emissam, dummodo tamen gravamen aliquod inde sit oriturum, quod per definitivam sententiam reparari nequeat; aut etiam ipsa sententia vim habeat sententiae definitivae.

ART. 4.

Argumenta querelae nullitatis sunt:

a) defectus citationis qua causa introducitur;

b) defectus iurisdictionis;

c) defectus mandati procuratorii, aut vitium in eodem substantiale;

d) ratio in sententia non habita alicuius legis;

e) manifesta quaevis legis violatio.

ART. 5.

Non admittitur recursus ob defectum citationis qua causa introducitur quando pars non citata in iudicium venit suasque rationes aut defensiones de merito causae adduxit, neque tamen actus nullitatem allegavit.

ART. 6.

Recursus ob defectum iurisdictionis fieri quoque potest ad obtinendam circumscriptionem iudicii, dempto semper casu quo pars comparuerit, nullaque circa competentiam exceptione opposita, defensiones aut documenta in causa produxerit.

ART. 7.

Defectus aut vitium in mandato procurationis veluti sanata habentur ob appellationem interpositam ab ipso actore, sive per se, sive per procuratorem, adversus quamlibet sententiam, ante-

quam pars altera nullitatem opposuerit; aut generatim ob actum quemlibet positivum ante querelam nullitatis emissum, unde sanctio colligatur iuxta normam iuris communis.

ART. 8.

Recursus ex querela nullitatis admitti nequit, nisi vitium aliquod, de quibus supra, manifeste comprobetur; in dubiis reiicitur recursus tamquam fundamento boni iuris carens. Reiicitur etiam pure ac simpliciter si defectus remissus aut sanatus, uti supra, appareat.

ART. 9.

Ut admittatur recursus ad obtinendam *restitutionem in integrum*, inde colligatur oportet:

a) iudicium ex documentis fuisse emissum, quorum fallacia aut adulteratio in posterum cognita fuerit;

b) documenta publica aut privata reperta esse, quibus factum aliquod novum decretorium in causa comprobetur;

c) aut generatim rationem aliquam intercessisse non prius deductam neque disputatam, ex qua detrimentum grave atque manifestum boni iuris demonstrari queat, ideoque sit locus actioni rescissoriae, ad normam iuris communis.

ART. 10.

Executio voluntaria rei iudicatae post sententiam ultimi gradus iure minime privat petendi atque obtinendi a Supremo Tribunali restitutionem in integrum.

ART. 11.

Non aliter atque ad petendam restitutionem in integrum et introducendum iudicium nullitatis contra sententiam rotalem, terminus etiam intra quem causa ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal ex commissione SSmi delata inchoari potest, est trium mensium a die obtentae commissionis.

TITULUS II.

Ritus procedendi coram Supremo Signaturae Apostolicae Tribunali.

ART. 12.

Libellus, quo causa introducitur, exhibetur R. P. D. Signaturae Apostolicae Secretario per Notarium *protocollo* addictum; eique alligari debent:

a) exemplar authenticum sententiae adversus quam recursus interponitur, et in causis quae ad Supremum Tribunal deferuntur ex commissione Sanctissimi, documentum obtentam commissionem comprobans;

b) apocha libellarum centum apud Officialem Supremi Tribunalis distributorem in cautelam commissarum. Huiusmodi summa aerario Sedis Apostolicae acquiretur si reiiciatur recursus; si vero admittatur, ex causae expensis subducetur;

c) procurationis mandatum in formis, si actor per seipsum recursum non exhibuerit.

ART. 13.

Acceptum libellum eiusque adnexa documenta Notarius *protocollo* addictus in fasciculum colliget, quem, in appositum librum relatum et numero signatum, ad R. P. D. Secretarium remittet, ut per decretum adversae parti legitime notificandum terminum is constituat ad animadversiones contra recursum in scriptis Supremo Tribunali submittendas; secus contumaciter procedendum.

ART. 14.

Notificationis actus exarabitur a Notario Scriptore seu Actuario, vel ab alio Supremi Tribunalis Officiali ad id deputato, qui, post R. P. D. Secretarium, et ipse subsignabit sigilloque Supremi Tribunalis actum communiet.

Ad validitatem exemplaris, parti vel eius procuratori tradendi, satis erit subsignatio Officialis in Notarium deputati, et sigillum Supremi Tribunalis.

ART. 15.

Notificationis actus formula erit prout sequitur, *mutatis mutandis:*

(*Titulus causae et Protocolli numerus*).

De mandato Emi ac Rmi Dni ... Supremi huius Signaturae Apostolicae Tribunalis Praefecti; notificetur Dno N. N. coram hoc Supremo Tribunali et contra ipsum dnum N. N. exhibitum esse [*ex commissione SSmi,* si ita sit] *recursum contra sententiam a ... latam in causa ... ad obtinendam* [*nullitatem dictae sententiae,* seu *restitutionem in integrum,* etc.]; *atque ideo supra memorato dno N. N. convento fatalis dies ... hora meridiana constituatur ad deducendum in scriptis sive per se sive per procuratorem legitime deputatum coram infrascripto Secretario in aedibus Supremi Tribunalis Romae ... si quid habeat contra admissionem praefati recursus; quo termino elapso, procedetur contumaciter ad ulteriora, omni etc.*

Datum Romae ex aedibus S. T. die ...

ART. 16.

Notificationis actus (itemque citationes et alius quilibet actus S. T.) in Urbe transmittetur per manum apparitoris ipsius Supremi Tribunalis, qui peractae traditionis fidem faciet in calce ipsius actus. Si vero pars extra Urbem commoretur, transmittetur per cursum publicum in fasciculo, ut vulgo audit, *commendato,* cuius acceptilatio, a publico pariter epistolarum diribitorio requisita, in actis servabitur.

Pro iis denique, quorum ignotum est domicilium, S. T. opus adhibebit Curiae Dioeceseos, aut aliis rationibus utetur, quae R. P. D. Secretario necessariae aut opportunae in casu videantur.

ART. 17.

Quum actus quivis cuidam Episcopo notificandus sit, ad instar epistolae conscribetur; a R. P. D. Supremi Tribunalis Secretario ac Notario deputato subsignabitur, et per publicum cursum, uti supra, transmittetur.

ART. 18.

Formula tum erit prouti sequitur, *mutatis mutandis:*

Illme ac Revme Domine,

Infrascriptus P. D. ..., Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis Secretarius, Amplitudini Tuae notum per praesentes facit, dñum N. N. recursum [*de commissione SSmi*, si ita sit] *obtulisse contra sententiam a ... latam in causa ... ad obtinendum ... Quod quum ex ratione muneris mei Tibi communico, id pariter significo, Amplitudini Tuae esse tempus usque ad diem ... ut si quid contra acceptationem praefati recursus deducendum habeas, vel per Te, vel per Procuratorem legitime deputatum deducas scriptis ad me mittendis in aedibus Supremi huius Tribunalis Romae ..., quo termino elapso, ultra procedetur ad normam « Legis Propriae » can. 40.*

Interim bona omnia et fausta a Deo Tibi adprecor. Amplitudinis Tuae

Famulus addictissimus.

ART. 19.

Elapso termino parti conventae constituto ad iura sua deducenda contra recursum (qui tamen terminus, instante eadem parte, per rescriptum R. P. D. Secretarii prorogari poterit), neque ab ipsa parte conventa animadversionibus suis productis, R. P. D. Secretarius, nisi ei videbitur per novum decretum renovari citationem, procedere potest ad ulteriora.

ART. 20.

Item, per decretum R. P. D. Secretarii explanationes tam iuris quam facti, pro rei opportunitate, sive ab actore sive a con-

vento exigi poterunt; et decreti notificatio illi fiet parti, a qua huiusmodi deductiones exquirantur; neque altera pars obiicere quidquam poterit.

ART. 21.

Praeter necessariam ab adversa parte deductionum expostulationem, R. P. D. Secretarius, quo facilius et accuratius recursus naturam et rationes cognoscere queat, a S. R. Rota vel a S. Congregatione apud quam causa iam agitata fuit, acta omnia, quae praecesserunt, requiret.

Requiret insuper, si ei videbitur, unius aut plurium Supr. Trib. PP. Consultorum votum, itemque votum Promotoris Iustitiae, et, quum agatur de re matrimoniali, Vinculi Defensoris; vel etiam partibus diem dicet, ut coram se de recursus rationibus verbis disputent.

ART. 22.

Decretum R. P. D. Secretarii, quo oralis disputatio iubetur, argumenta indicabit, quibus discussio ipsa contineatur, et utrique parti transmittetur per citationem tenoris qui sequitur:

De mandato etc. ... *citentur dñi N. N. et N. N. ad comparendum coram infrascripto S. T. Secretario, in aedibus eiusdem S. T. Romae ... die ... hora ... ad habendam discussionem oralem circa recursum a N. N. exhibitum contra ... pro ... et decretum aliud quodcumque desuper necessarium et opportunum videndum in forma fieri et interponi etc., non solum etc., sed et omni etc. - Argumenta autem ipsius discussionis erunt quae sequuntur:* ...

Datum ex aedibus S. T. die ...

(*Sigillum, et subscriptio R. P. D. Secretarii atque Notarii*).

ART. 23.

Partibus quoque, vel earum alteri, fas erit discussionem oralem a R. P. D. Secretario per supplicem libellum exposcere. R. P. D. Secretarius per decretum, a quo appellari non poterit, iudicabit tum de admissione discussionis, tum de eius argumentis, quae in ipso libello proposita iam fuerint.

ART. 24.

Partium rationes in discussione orali ab ipsarum advocatis explicabuntur. Verum R. P. D. Secretarius, in causis criminalibus praesertim, actorem ipsum vel conventum discussionis participes efficere poterit.

ART. 25.

Oralis disceptationis moderator est R. P. D. Secretarius, cui praesto erunt alter ex Officialibus Supremi Tribunalis, qui, in Notarium deputatus, argumenta a partibus prolata fideliter scriptis referet; praeterea unus vel duo Supremi Tribunalis PP. Consultores, quando R. P. D. Secretario videbitur, vel etiam. si oportuerit, Promotor Iustitiae aut Vinculi Defensor.

Qui omnes disceptationi interfuerint, cum Notario actum subsignabunt.

ART. 26.

Si quis in orali disceptatione ab ordine discesserit, aut reverentiam S. T. debitam non adhibuerit, poenis mulctabitur a *Lege Propria* can. 30 num. 6 constitutis, quae statim per decretum R. P. D. Secretarii irrogari poterunt.

ART. 27.

Attentis iis omnibus, quae superius praescripta sunt, Cardinalis S. T. Praefectus et R. P. D. Secretarius iudicabunt deferendus necne sit recursus plenis Purpuratorum Patrum comitiis, iuxta *Legem Propriam*, can. 40, n. 2.

Admissio, itemque reiectio, partibus nota fiet in formis. Reiectionis decretum a R. P. D. Secretario et a Notario conservando archivo deputato, tamquam Cancellarii munere fungente, signatum, atque sigillo S. T. munitum, in *Actis Apostolicae Sedis* publici iuris fiet, nisi aliter Cardinalis Praefectus constituerit.

ART. 28.

Reiectionis notificatio erit prouti sequitur:

De mandato etc. ... *notificetur dño N. N., Procuratori dñi N. N. in causa legitime constituto, in ordinario Coetu seu Congressu*

habito in aedibus praefati Eñi ac Rñi Dñ Cardinalis Praefecti die ... attente consideratam et perpensam fuisse instantiam a dño N. N. exhibitam [*de commissione SSñi*, si ita sit] *contra sententiam latam in causa a ... ad obtinendum ...; fundamentum tamen boni iuris in eadem non inventum esse, atque idcirco, iuxta Legem Propriam, can. 40, fuisse reiectam.*

Datum Romae ex aedibus S. T. die ...

(*Sigillum et subscriptio R. P. D. Secretarii atque Notarii*).

ART. 29.

Quum recursus admissus fuerit, in actu notificationis generaliter etiam continebitur citatio ad comparendum pro dubiorum concordatione, prout infra:

De mandato [etc., uti supra] *ad obtinendum ...; quumque inventum esset fundamentum aliquod boni iuris in eadem haberi, iuxta Legem Propriam, can. 40, fuisse admissam, atque decretum ut plenariis comitiis proponeretur. Itaque citetur ipse dñus N. N. ut supra Procurator dñi N. N. in causa actoris* [seu *conventi*] *ad comparendum coram infrascripto Secretario in aedibus Supremi huius Tribunalis Romae ... die ... hora ... ad concordandum de dubiis disceptandis, videndum destinari diem qua habeatur plenarius EE. PP. Coetus pro tractatione causae de qua agitur, ac decretum aliud quodcumque desuper necessarium et opportunum in forma fieri et interponi, etc. omni, etc.*

Datum Romae ... etc.

ART. 30.

Si in actu notificationis, de quo in sup. art., citatio *ex officio* defuerit, diligentiori parti relinquitur apud R. P. D. Secretarium instare ut dies praefigatur ad litis contestationem ac dubiorum propositionem. Quo in casu, post verba notificationis: « *fuisse admissam* », hoc modo concludetur: « *et datum actori seu diligentiori parti proponi citationem pro concordatione dubiorum, aliisque omnibus necessariis et opportunis, omni, etc.*

Datum ... etc. »

ART. 31.

Notificatio Rm̃is Episcopis per epistolam fiet sequentis tenoris, *mutatis mutandis:*

Illm̃e et Revm̃e Domine,

Infrascriptus P. D. Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis Secretarius, Amplitudini Tuae notum per praesentes facit, instantiam a ... coram Supremo hoc Tribunali [*de commissione SSm̃i*, si ita fuerit] *exhibitam contra sententiam a ... latam in causa ... ad obtinendum ..., iuxta Legis Propriae can. 40 fuissse admissam, ac decretum ut plenariis comitiis proponeretur, utque Amplitudo Tua in ius vocaretur. Itaque decretum edidi, quod per praesentes Tibi communico, ad effectum ut, nisi legitima causa excuseris, compareas vel per Teipsum, vel per Procuratorem legitime deputatum coram me infrascripto Secretario in aedibus Supremi huius Tribunalis Romae ... die ... hora ... ad concordandum de dubiis disceptandis, videndum destinari diem qua habeatur plenarius EE. PP. Coetus pro tractatione causae de qua agitur, et decretum aliud quodcumque desuper necessarium et opportunum in forma fieri et interponi etc., non solum etc., sed et omni etc.*

Dum haec ad Amplitudinem Tuam defero, tibi omnia bona et fausta a Deo adprecor.

Datum Romae ex aedibus S. T. die ...

(*Sigillum, et Subscriptio tum R. P. D. Secretarii, tum Notarii*).

ART. 32.

Supplex libellus quo pars diligentior a R. P. D. Secretario expostulabit actum contestationis litis dubiaque proponet, erit prouti sequitur.

Ad tramitem Decreti huius Supremi Apostolicae Signaturae Tribunalis sub die ... constituentis ut causa ... proponatur ad plenarium Coetum Em̃orum Iudicum; infrascriptus N. N. procurator dñi N. N. in causa legitime constitutus petit atque instat ut citetur dñus N. N. ad comparendum sive per se sive per pro-

curatorem in aedibus S. T. die et hora destinandis ad concordandum de dubiis disceptandis; sin minus videndum subscribi infrascriptum, nec non destinari diem qua habeatur Plenarius Emorum Patrum Coetus pro tractatione causae de qua agitur, et decretum aliud quodcumque desuper necessarium et opportunum in forma fieri, etc., omni etc.

Dubium

Die ...

(*Subscriptio*)

ART. 33.

Decretum quo R. P. D. Secretarius diem dicit ad litis contestationem parti, quae institit, notificabitur. Pars altera in ius vocabitur per citationem « *ad comparendum die ... hora ... ad concordandum de dubiis disceptandis; sin minus videndum subscribi infrascriptum ab actore* [sive *a convento*] *propositum, nec non destinari diem*, etc., uti supra.

ART. 34.

Quum citatio fiat iussu R. P. D. Secretarii in ipso actu quo admissio recursus significatur, partes tribus diebus ante litis contestationem suas dubiorum propositiones in manus R. P. D. Secretarii remittent.

ART. 35.

In actu concordationis dubiorum si partes non comparuerint, vel de dubiis proponendis inter se minime conveniant, R. P. D. Secretarius litis contestationem suspendere poterit, vel ad alium diem prorogare, vel etiam ex officio dubiorum formularum decernere.

ART. 36.

Litis contestationi, praeter R. P. D. Secretarium et partes, intererit alter ex Officialibus S. T., qui, in Notarium deputatus, acta omnia et actitata fideliter scriptis describet, atque de omnibus fidem faciet.

Promotor Iustitiae ac Vinculi Defensor intervenient quum aut suum alterutrius officium reposcat, aut a R. P. D. Secretario invitentur, aut denique ad instantiam partium, a R. P. D. Secretario per rescriptum admissam.

ART. 37.

In actu contestationis litis constituetur etiam quae pecuniae summa a partibus solvenda sit tamquam depositum ad expensarum iudicialium cautionem. Indicabitur praeterea dies resolutionis causae, idest plenarii Emorum Patrum conventus; terminus ad defensiones atque documenta exhibenda, prout infra:

Die ... mense ... hora ... coram R. P. Domino N. N., Supremi huius Apostolicae Signaturae Tribunalis Secretario; in aedibus Supremi eiusdem Tribunalis Romae ... legitime citati comparuerunt dñus N. N. procurator dñi N. N. in causa legitime constitutus, prouti patet ex procurationis mandato in actis exstante; et dñus N. N. procurator, uti supra, dñi N. N., ad concordanda dubia coram EE. PP. proponenda in causa ... inter N. N. et N. N. ad obtinendum ... Quae quidem dubia a dño N. N. proposita et a domino N. N. accepta, sunt prouti sequitur:

(*Dubiorum textus indicatur*).

Et R. P. Dominus N. N. Supremi Tribunalis Secretarius, eadem dubia admisit.

[Sive: « *Quum vero dominus N. N. declarasset, se iisdem assentiri non posse, recusationisque suae argumenta attulisset, R. P. D. Supremi Tribunalis Secretarius, auditis atque perpensis utriusque partis rationibus, ea tandem - ex officio - declaravit habenda esse prouti sequitur ...* »].

Deinde dñus N. N. petiit et institit, ut praefigeretur dies tum plenorum Comitiorum, tum pro documentorum et scripturarum exhibitione, utque alia omnia necessaria et opportuna in causa statuantur, omni etc.

Tum R. P. Dñus N. N. Supremi Tribunalis Secretarius, de mandato Emi ac Rmi Dñi N. Cardinalis N. Supremi Apostolicae Signaturae Tribunalis Praefecti, statuit:

1.° *ut plenaria S. T. Comitia ad disceptanda dubia, de quibus supra, in Vaticano habeantur die ...;*

2.° *ut ante diem ... apud Cancellariam S. Tribunalis a ... deponantur libell. ... ad causae expensarum tutelam;*

3.° *ut scripturae typis concreditae ac documenta producantur in formis die ...; atque insuper ut responsiones et alia fiant iuxta terminos tum ex iure communi, tum a Lege Propria et a regulis S. T. admissos.*

Atque ita mandavit ac decrevit, et in fidem una cum N. N., Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis Officiali in Notarium deputato, partibusque in causa contendentibus, uti supra, se subscripsit, prouti sequitur: ...

ART. 38.

Dubiorum formula mutari nequit nisi per decretum R. P. D. Secretarii, instante vel altera Partium, vel Promotore Iustitiae aut Vinculi Defensore, auditaque parte adversa; idque etiam quum ipsa formula ob partium dissensum decreta fuerit ex officio.

ART. 39.

Quum agatur de recursu pro restitutione in integrum adversus sententiam, quae in rem iudicatam transierit, quae pars eumdem interponit cogi poterit ad integrum pro expensis depositum faciendum. Causa absoluta, rationes partium expedientur prouti S. T. constituerit.

ART. 40.

Terminus ad exhibenda documenta atque defensiones minor quadraginta diebus ante diem resolutionis causae sive plenorum Emorum Patrum Comitiorum esse non poterit.

ART. 41.

Defensiones duplici exemplari ex rudi typorum impressione (vulgo *bozze di stampa*) R. P. D. Secretario exhibendae erunt, qui imprimendi facultatem, post advocati subscriptionem, scriptis apponet.

Si quae in ipsis R. P. D. Secretarius corrigenda quomodocumque iudicaverit, ea adamussim ab advocato servabuntur; secus idem advocatus poenis a *Lege Propria*, can. 30 num. 6 constitutis, mulctabitur.

ART. 42.

Documenta deponenda erunt in formis penes Cancellariam S. T., ut ibidem libere examinari possint a partibus; quae autem in summarium relata erunt, ea cum duplici exemplari ex rudi typorum impressione tradentur.

ART. 43.

Notarius protocolli una cum Custode Archivi S. T. collationem peraget huiusmodi exemplarium cum documentis originalibus. Factae collationis testimonium reddetur vel in calce cuiusque documenti, vel etiam in fine summarii; quod, hoc testimonio carens, neque vulgari neque distribui poterit.

ART. 44.

Ex duobus tum defensionis tum summarii rudibus exemplaribus, uti supra exhibitis, alterum parti pro definitiva impressione restituetur, alterum in Cancellaria S. T. servabitur ad correctiones, si oportuerit, conferendas.

ART. 45.

Defensionis distributio fiet triginta diebus ante causae definitionem in Cancellaria S. T.

Officialis S. T. Distributor defensionem cum summario inter partes commutat; in ea quae actis alligatur fidem facit peractae exhibitionis et permutationis; exemplaria denique Emis Patribus, R. P. D. Secretario, R. P. Consultori cuius votum fuerit requisitum, Promotori Iustitiae aut Vinculi Defensori, quum in iudicium venerint, per apparitorem S. T. statim transmittet.

ART. 46.

Responsiones atque documenta in summario additionali alliganda quindecim diebus ante causae definitionem produ-

centur; distributio autem fiet decem diebus ante plenarium Emorum Patrum Conventum iuxta formam in art. 41-45 descriptam.

ART. 47.

Officialis Distributor, simul cum responsionum exemplaribus, ad Emum Iudicem, qui Ponens seu Relator in causa fuerit designatus, acta omnia originalia, quae ad causam referuntur, transmittet.

ART. 48.

R. P. D. Secretarii erit singulis Emis Patribus in S. T. adlectis non minus decem diebus ante causae definitionem, *ex officio* fasciculum mittere, in quo *status iuridicus causae* exponatur et summaria a partibus adducta compleantur; additis scilicet documentis, quae necessaria atque opportuna videantur ad causam satius Emis Patribus enucleandam.

Quod si quis ex RR. PP. Consultoribus in causam suo voto intervenerit, ac post editas defensiones et responsiones a partibus, novas animadversiones addere existimaverit, eae, si necesse fuerit, in *summario additionali ex officio* Emis Patribus transmittentur non minus quinque diebus ante causae definitionem.

ART. 49.

Responsionum distributione conclusum in causa reputabitur iuxta can. 27 *Legis Propriae*, iisque congruenter servatis, quae in eiusdem can. § 3-4 statuuntur. Admitti tamen etiam tum poterit discussio oralis, quae a R. P. D. Secretario requiretur per supplicem libellum, rationes extraordinarias explanantem invocati beneficii et capita singularia ac distincta de quibus disceptandum sit.

ART. 50.

Decretum R. P. D. Secretarii, quo discussio haec oralis admittitur vel negatur, irrevocabile erit, atque partibus notificabitur, addita citatione pro die, hora et loco disceptationis, si eadem fuerit concessa.

ART. 51.

Discussio oralis, praeterquam in casibus peculiari exceptione dignis, angustiori termino quam dierum quinque ante causae definitionem haberi nequit.

Eius ritus idem erit atque in artic. 24, 25 et 26 describitur. Officialis ad acta conficienda deputatus, ea statim cum documentis productis, si quae fuerint, ad Emum Cardinalem in causa Ponentem seu Relatorem de mandato R. P. D. Secretarii transmittet.

ART. 52.

Non aliter ac informationes orales ad Iudices, (*Lex Propria*, can. 30), scripturae quoque ex gratia legendae, atque generatim distributio quaevis defensionum aut responsionum, approbatione R. P. D. Secretarii carentium, et per tramitem Officialis S. T. Distributoris haud facta, omnino prohibentur ac vetantur.

ART. 53.

Resolutio dubiorum plenario Emorum Iudicum Coetui propositorum, partibus notificabitur, nec non S. Tribunali aut Congregationi adversus cuius sententiam ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal recursus fuit interpositus.

Actus subsignabitur a R. P. D. Secretario et a Notario Archivi Custode, tamquam Cancellarii munere fungente, sigilloque S. T. munietur.

In eo etiam decreta de expensis referentur, ut in sequenti formula;

De mandato etc. ... *Notificetur dño N. N., Procuratori dñi N. N. in causa legitime constituto, in plenaria Supremi Tribunalis sessione habita in aedibus Vaticanis die ..., relatore Emo P. Dño N. Card. N., funditus pertractatam esse causam, de qua supra, inter N. N. et N. N. ad obtinendum ... atque propositis dubiis, scilicet ... responsum fuisse ...*

In expensis autem iudicialibus Supremum idem Tribunal condemnavit et condemnat ... [Sive: « *decrevit eas inter partes esse compensandas* », aut alias, pro re nata].

Atque ita mandatum est atque decretum; omni etc. - Datum ... etc.

ART. 54.

Originalis sententiae tenor infra mensem publicabitur, neque partibus dimittetur nisi in authentico exemplari, ad earum instantiam, earumque sumptibus.

ART. 55.

Originalis sententia continebit brevem causae historiam a statu iuridico desumptam, de quo in art. 48, dubiorum formulam eorumque responsiones, decreta circa expensas, et mandatum executivum ampliori forma, scilicet: « *Atque ita editum est, pronunciatum, decretum, declaratum ac definitive iudicatum; mandatumque ut haec definitiva sententia publici iuris fieret atque ab omnibus, ad quos spectet, executioni mandaretur, non solum etc., sed et omni etc. - Datum* ... etc ».

Originalis denique sententiae a R. P. D. Secretario subsignatae, Notarius Archivi Custos uti supra, fidem faciet, eamque duplici sigillo muniet, altero S. T., altero in quo expressa literis erit pecuniae summa, sive *taxa* sententiae eidem apposita.

ART. 56.

Notarii Archivi Custodis, accepta ab Emo et Rmo Cardinali S. T. Praefecto ad id facultate, curae erit ut sententia in *Actis Apostolicae Sedis* publici iuris fiat.

Quod si Cardinali S. T. Praefecto minus opportunum videatur integre sententiam in *Acta Apostolicae Sedis* referri, indicabitur tantum titulus causae, dubiorum formula et Emorum Iudicum responsum.

ART. 57.

Post latam sententiam, Officialis S. T. Distributor expensarum rationes pro singulis partibus litigantibus expediet, iuxta ipsius sententiae decreta. Quas quidem supputationes a R. P. D. Secretario ratas habitas, ad eum, qui satisfacere debeat, quamprimum transmitti curabit.

Pro actis S. T. eamdem rationem habentibus atque S. Rotae, taxatio duplex erit quam ut pro eadem S. Rota in Appendice *Legis Propriae* c. I-II constitutum est.

ART. 58.

Si is cui expensae solvendae erunt, exonerare se debito coram S. T. nimis cunctetur, per decretum R. P. D. Secretarii poterit ei peremptorius terminus praefigi; quo frustra elapso, mandatum executivum ad Curiam Dioecesanam debitoris, si expediat, mittetur, ut modis, qui in sua potestate sunt, eum ad solvendam pecuniam cogat.

ART. 59.

Expensis exaequatis, Officialis S. T. Distributor aerario Sanctae Sedis proventus solvet, qui ad illud spectabunt iuxta *Legem Propriam* (Append. c. I); eorumque notula, a R. P. D. Secretario recognita atque adprobata, in actis servabitur.

ART. 60.

Proventus quoque Procuratorum atque Advocatorum duplices erunt ac in *Legis Propriae* Append. c. III pro Tribunali S. Rotae adnotantur.

Exceptiones quae contra Advocatos et Procuratores, circa ipsorum proventus, obiiciantur, per decretum R. P. D. Secretarii, a quo appellari nequibit, resolventur, audita tamen parte.

ART. 61.

Inappellabili pariter R. P. D. Secretarii decreto cum executiva formula emisso, ut scilicet ab omnibus ad quos spectet executioni mandetur, eo instante cuius interesse possit, atque iuxta sententiam S. T., rata habebitur aut imminuetur supputatio quaelibet proventuum R. P. D. Secretarii iudicio submissa.

ART. 62.

Expensae pro actis ac decretis, de quibus supra in art. 60-61, debentur ab eo qui instat, salvo eius iure pecuniae redditionis

exigendae ab altera parte, si R. P. D. Secretarii responsum petitioni congruens evaserit.

ART. 63.

In ceteris omnibus quae hisce regulis non sunt cauta, vel ubi non provideat *Lex Propria S. R. Rotae et Signaturae Apostolicae*, neque *Ordo servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus, Officiis Romanae Curiae*, apud Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, congrua congruis referendo, stetur tum *Regulis S. R. Rotae a Pio PP. X approbatis et confirmatis*, tum normis iuris communis.

Ita est

IOSEPHUS Adv. FORNARI,
S. A. S. T. Arch. Cust.

L. ✠ S.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEI RELIGIOSI.

AVVISO DI CONCORSO.

È aperto un concorso a due posti di Officiale in questa Sacra Congregazione dei Religiosi. Istanza e documenti dovranno essere presentati alla Segreteria della medesima Sacra Congregazione dentro il mese corrente. L'esame scritto avrà luogo il giorno 18 Aprile, nella Segreteria stessa, alle ore 8 ant.

Dalla Segreteria della S. Congr. dei Religiosi, il 15 Marzo 1912.

† DONATO, Arciv. di Efeso, *Segretario*.

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Consultori della Sacra Congregazione di S. Uffizio:

4 Marzo 1912. — Mons. Camillo Laurenti, Segretario della S. Congregazione di Propaganda Fide.

— Il Rmo P. Guglielmo Arendt, della Compagnia di Gesù.

Consultore della Commissione Pont. per la Codificazione del Diritto Canonico:

9 Marzo 1912. — Mons. Niccolò Marini, Segretario del Supremo Tribunale della Segnatura Apostolica.

Consultori del Supremo Tribunale della Segnatura Apostolica:

9 Marzo 1912. — Il Rev. P. Benedetto Ojetti, della Compagnia di Gesù.
— Il Rev. P. Giulio Saubat, dei Preti del S. Cuore di Betharram.

Con biglietti e Brevi della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Protonotario Apostolico ad instar participantium:

29 Febbraio 1912. — Mons. Giuseppe Adolfo Pessard, Vicario Generale della diocesi d'Angers.

Prelati domestici di S. S.:

28 Febbraio 1912. — Il Rev. Giulio Clemente Baudriller, Vicario Generale della diocesi d'Angers.
— Mons. Emanuele Fejer, Canonico lettore della Cattedrale di Munkács.
— Il Rev. Giovanni Turjay, Canonico cantore della predetta Cattedrale.
— Il Rev. Geisa Marsò, Canonico della Cattedrale di Rosnavia.

ONORIFICENZE.

Con biglietti e Brevi della Segreteria di Stato, il S. Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

4 Marzo 1912. — Al Sig. Dott. Pietro Scherer, Consigliere intimo del Governo e Consigliere Superiore delle Scuole a Strasburgo.
5 Marzo. — Al Sig. Cav. Camillo Serafini, Custode del Gabinetto Numismatico Vaticano.
6 Marzo. — Al Sig. Marchese Maurizio Giuseppe de Gourion Saint-Cyr, della diocesi di Évreux.
— Al Sig. Cav. Claudio Schmid, Dottore in medicina, dell'archidiocesi di Vienna.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

1 Marzo 1912. — Al Sig. Massimiliano Buchner, di Monaco di Baviera.
4 Marzo. — Al Sig. Augusto Peaucelle, di Parigi.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

27 Febbraio 1912. — Al Sig. Giovanni Battista Godmard, Presidente della Società diocesana delle Conferenze di S. Vincenzo de' Paoli a Verdun.
— Al Sig. Giuseppe Chevalier, della diocesi di Arras.
— Al Sig. Guglielmo Delattre, di Boulogne.
— Al Sig. Enrico Delcourt, della stessa città.

27 Febbraio 1912. — Al Sig. Enrico Morel, di Lilla.

— Al Sig. Giulio Duthil, della stessa città.

28 Febbraio. — Al Sig. Ernesto Behaghel, Presidente dell' « Association des Anciens Elèves de l'École Saint-Joseph à Lille ».

2 Marzo. — Al Sig. Fernando Wousen, dell'archidiocesi di Cambrai.

Il Cavalierato dell' Ordine di S. Silvestro Papa:

29 Febbraio 1912. — Al Sig. Pietro Filippucci, Capo-medico dell'Ospedale di S. Antonio a Smirne.

— Al Sig. Giovanni Topuz, Procuratore dell'Arcivescovato di Smirne.

Con biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri segreti soprannumerari di S. S.:

6 Marzo 1912. — Mons. Emerico Pisapia, della diocesi di Ariano.

8 Marzo. — Mons. Bernardo Giuseppe Eras, della diocesi di Bois-le-Duc.

9 Marzo. — Mons. Giovanni Battista Rosa, della diocesi di Mantova.

Camerieri d'onore in abito paonazzo:

6 Marzo 1912. — Mons. Giuseppe Schinzel, dell'archidiocesi di Olmütz.

— Mons. Domenico Pellicanò, dell'archidiocesi di Reggio Calabria.

— Mons. Pietro Pejakic, della diocesi di Sirmio.

12 Marzo. — Mons. Calogero Licata, Sostituto della Penitenzieria Apostolica.

— Mons. Giorgio Suba, della diocesi di Münkács.

— Mons. Francesco Parrillo, Difensore del Vincolo presso il Tribunale della S. Rota.

Cameriere d'onore extra Urbem:

6 Marzo 1912. — Mons. Guglielmo Anderlic, della diocesi di Sirmio.

Cappellano segreto d'onore:

6 Marzo 1912. — Mons. Casimiro Monti, della diocesi d'Ischia.

Cappellano d'onore extra Urbem:

12 Marzo 1912. — Mons. Vittore Melles, della diocesi di Munkács.

Cameriere segreto di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

13 Febbraio 1912. — Il Sig. Marchese Flavio Durazzo, dell'archidiocesi di Genova.

NECROLOGIO.

7 Marzo 1912. — Mons. Guglielmo Blazek, Vescovo titolare di Modra e secondo Ausiliare dell'Arcivescovo di Olmütz.

SACRA ROMANA ROTA.

PAG.

Osnabrugen. - Nullitatis matrimonii (Harck-Gärtner). - *11 Ianuarii 1912.* 182

SIGNATURA APOSTOLICA.

Regulae servandae in iudiciis apud Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, approbatae et confirmatae a Pio Papa X. - *6 Martii 1912*. 187

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Sacra Congregazione dei Religiosi. *Avviso di concorso.* 206
II. Segreteria di Stato. *Nomine, onorificenze* 206
III. Necrologio. 208